

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

N^o =

56.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 12-го Июля — 1835 — Wilno. Piątek. 12-go Lipca.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 29-го Июня.

Высочайшими Указами, данными Придворной Канторъ 9-го Июня, бывшаго Могилевскаго Губернскаго Предводителя Дворянства, а нынѣ состоящаго на службѣ по Министерству Внутреннихъ Дѣлъ, Статскаго Совѣтника Графа Льва *Салтыкова*, повелѣно числить по прежнему въ званіи Каммергера; Полтавскій Губернскій Предводитель Дворянства, Коллежскій Ассессоръ Иванъ *Капнистъ*, Всемилоостивѣйше пожалованъ въ званіе Каммергера, а Борзенскій Уездный Предводитель Дворянства, Надворный Совѣтникъ Григорій *Тарновскій*, и служащій въ Канцеляріи Малороссійскаго Военнаго Губернатора, Коллежскій Ассессоръ Михаилъ *Блуха-Кохановскій*, въ званіе Камеръ-Юнкеровъ.

— Начатое въ 1830 году новое великолѣпное зданіе, для помѣщенія Святѣйшаго Синода предназначенное, при благословеніи Господнемъ, приведено къ совершенному окончанію въ началѣ текущаго года.

Въ день *Св. Духа*, 27-го Мая, по Высочайшему соизволенію освящена устроенная въ семь зданій церковь во имя седми Вселенскихъ Соборовъ. По болѣзни Первенствующаго Члена Синода, Митрополита Новгородскаго и С. Петербургскаго *Серафима*, священнодѣйствіе сіе совершалъ Митрополитъ Московскій *Филаретъ*. При семъ торжественномъ случаѣ находились какъ прочіе Члены Святѣйшаго Синода и почетнѣйшее Духовенство столицы, такъ и многія другія знаменитыя особы, Г. Предсѣдатель Государственнаго Совѣта Н. Н. *Новосильцовъ*, Дѣйствительный Тайный Совѣтникъ М. М. *Сперанскій*, Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ Д. Н. *Блудовъ*, Сенаторы, Статсъ-Секретари и проч.

Въ 4 день Июня, въ 12 часовъ утра, благоволилъ посѣтить Святѣйшій Синодъ, въ семъ новомъ зданіи, самъ Государь Императоръ съ Его Высочествомъ Наслѣдникомъ Престола.

Его Императорское Величество встрѣченъ былъ у подъѣзда Синодальнымъ Оберъ-Прокуроромъ *Негаевымъ* съ старшими Чиновниками, а по входѣ въ зданіе, Членами Синода, изъ коихъ Первенствующій поднесъ Его Величеству и Его Высочеству животворящій Крестъ, съ окропленіемъ священною водою. Посемъ Государь Императоръ съ Государемъ Цесаревичемъ посѣдовали за Членами Синода въ новоосвященную церковь, гдѣ принесено было краткое молебствіе съ возглашеніемъ многолѣтія Его Императорскому Величеству и всему Августейшему Дому. Потомъ, въ сопровожденіи Членовъ Синода и Оберъ-Прокурора, Его Величество и Его Высочество изволили вступить въ Палату Синодальныхъ засѣданій. Здѣсь Его Величество, благоговѣнно облобызавъ Св. Крестъ и Евангеліе, стоящіе по обычаю на верхнемъ концѣ присутственнаго стола, простеръ къ Синоду Императорское слово, внушенное сколько священнымъ характеромъ Защитника Церкви и Покровителя Правительства ея, столько же лично Его Величества ревностію о сохраненіи и распространеніи православія духомъ смиренія предъ Богомъ, и нако-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Petersburg, dnia 29 Czerwca.

Przez Najwyższe ukazy, dane do Kantoru Dworu 9go Czerwca, byłego Mohilewskiego Marszałka Gubernialnego Dworzanstwa, a teraz zostającego w służbie w wiedzy Ministerium Spraw Wewnętrznych, Radcę Stanu, Hrabie Leona *Saltykowa*, rozkazano uważać podawanemu jako Szambellana; Połtawski Gubernialny Marszałek Dworzanstwa, Assesor Kollegialny Jan *Kapnist*, Naytaskawiey mianowany Szambellanem, a Borzeński Powiatowy Marszałek Dworzanstwa, Radca Dworu Grzegorz *Tarnowski*, i zostający w Kancellaryi Małorossyjskiego Wojennego Gubernatora, Assesor Kollegialny Michał *Bietucha-Kochanowski*, Kamerjunkrem.

— Zaczęta w 1830 roku nowa, wspaniała budowa, dla umieszczenia Najświętszego Synodu przeznaczona, za błogosławieństwem Bożem, do zupełnego przywiezioną ukończenia na początku bieżącego roku.

W dzień *Zestania Ducha S.*, 27go Maja, za Najwyższem zezwoleniem, poświęcona została w gmachu tym kaplica pod imieniem Siedmiu Powszechnych Soborów. Z przyczyny choroby Pierwszego Członka Synodu, Metropolity Nowgorodzkiego i St. Petersburgkiego *Serafima*, obrzędy święte dopełniał Metropolita Moskiewski *Filaret*. Przy tym uroczystym obchodzie znajdowali się również inni Członkowie Najświętszego Synodu i znakomitsze Duchowieństwo Stolicy, jako i inne w mnogiej liczbie znakomite Osoby, P. Prezydent Rady Państwa N. N. *Nowosilcow*, Rzeczywisty Radca Taryy M. M. *Speranski*, P. Minister Spraw Wewnętrznych D. N. *Bludow*, Senatorowie, Sekretarze Stanu i t. d.

Dnia 4go Czerwca, o 12tej południowej, raczył odwiedzeniem udarować Najświętszy Synod, w nowym budowie, SAM CESARZ JEGOMOŚĆ z Jego Wysokością NASTĘPCĄ Tronu.

Najjaśniejszy PAN spotkany był u zajazdu przez Ober-Prokurora Synodu *Nieczajewa* z wyższymi Urzędnikami, a w wejściu do budowy, przez Członków Synodu, z których pierwszy podał Jego Cesarskiej Mości i Jego Wysokości Krzyż Święty ze święconą wodą. Potém CESARZ JEGOMOŚĆ z CESARZEWICZEM, szli za Członkami do nowo poświęconey cerkwi, gdzie odprawione były krótkie modły z zaśpiewaniem mnogich lat Jego Cesarskiej Mości i Całemu Najjaśniejszemu Domowi. Potém, w assystencyi Członków Synodu i Ober-Prokurora, Najjaśniejszy CESARZ i Jego Wysokość raczyli wstąpić do Izby posiedzeń Synodu. Tu Najjaśniejszy PAN, z pobożnością ucałowałszy Krzyż Święty i Ewangelię, stojącą, podług zwyczaju, na wyższym końcu urzędowego stołu, dał usłyszeć Synodowi CESARSKIE słowo, wyrzeczone również w świętey godności Obrońcy Kościoła i Opiekuna jego Rządu, jak i z osobistej Najjaśniejszego PANA troskliwości o zachowanie i rozszerzenie Prawey Wiary w duchu pokory przed Bogiem, i nakoniec pieczołowitością o dobro Kościoła i Państwa na przyszłe czasy.

нецѣ попеченіемъ о благу Церкви и Государства на грядущія времена.

Изъявляя Синоду Всемилоостивѣйшее благоволеніе за возжеланные успѣхи вѣреннаго попеченію его церковнаго управленія, въ вѣдѣніе свидѣтельство благопродумательности Своей о будущемъ благоустройствѣ сей важной части, Государь Императоръ благоволилъ повелѣть, чтобъ Наслѣдникъ Престола, заблаговременно обогащаясь познаніями въ великой Наукѣ Государственнаго Управленія, присутствовалъ по временамъ при занятіяхъ Синода, для предварительнаго пріобрѣтенія свѣдѣній, потребныхъ для Его высокаго назначенія, и въ отношеніи къ существующему въ ходу дѣлу духовнаго вѣдомства. Въ заключеніе Августѣйшій Родитель, съ твердою надеждою оставить въ возлюбленномъ Первенцѣ Своемъ столь же ревностнаго блюстителя Церкви Православной, принявъ Его въ Свои объятія, трогательно поручилъ Его молитвамъ всего священнаго сонма представителей сей Церкви.

Первое присутствованіе въ Святѣйшемъ Синодѣ Государя Императора ознаменовано было еще нѣкоторыми для отечественной Церкви постановленіями.

Во-первыхъ: послѣдовало Высочайшее соизволеніе на пріумноженіе Викаріатствъ для удобности въ надзорѣ за Духовенствомъ и назиданіи пастей вообще: Синодъ удостоился получить Всемилоостивѣйшее разрѣшеніе приступить теперь же къ учрежденію до четырехъ Викарныхъ Епископовъ въ обширнѣйшихъ Епархіяхъ.

Во-вторыхъ: чтобъ поддержать въ приличномъ существованіи Православныя обители, приходящія по мѣстамъ въ упадокъ отъ недостатка средствъ къ содержанію, Всемилоостивѣйше одобрено предположеніе о надѣленіи таковыхъ обителей землями по мѣрѣ мѣстной удобности, свыше положеннаго прежними правилами количества, съ безденежнымъ отпускомъ изъ казенныхъ дачъ и строеваго лѣса для хозяйственныхъ заведеній.

Въ то же время объявлено Синодальнымъ Оберъ-Прокуроромъ, что Его Императорское Величество Высочайше утвердить соизволилъ поднесенный предъ тѣмъ докладъ Синода о возвращеніи самобытности Костромскому Упатѣвскому Монастырю, гдѣ Царь Михаилъ Феодоровичъ умоленъ былъ принять Государю Россійскую: знаменитая сія обитель, обращенная въ Архіерейскій домъ, возведена нынѣ на степень первоклассныхъ Монастырей, и будетъ именоваться Кафедральнымъ Монастыремъ, по примѣру Московскаго Чудова Монастыря.

Наконецъ Государь Императоръ изволилъ осматривать комнату засѣданія Комиссіи Духовныхъ Училищъ, помѣщенную нынѣ въ одномъ зданіи съ Святѣйшимъ Синодомъ, гдѣ Члены Строительнаго Комитета, раздѣлявшіе съ Синодальнымъ Оберъ-Прокуроромъ попеченіе о построеніи онаго, Сенаторъ Князь Мещерскій и Оберъ-Прокуроры Правительствующаго Сената, *Слугевскій* и *Дурасовъ*, также Главный Архитекторъ *Штаубертъ*, удостоились изъявленія Всемилоостивѣйшей за труды ихъ признательности.

За симъ Его Величество, осмотрѣвъ помѣщеніе Канцеляріи Святѣйшаго Синода и столѣтній Архивъ онаго, приведенный нынѣ въ надлежащій порядокъ, сопровождаемый былъ Оберъ-Прокуроромъ *Негасовымъ* до подъѣзда.

По отбытіи Его Императорскаго Величества съ Государемъ Наслѣдникомъ, Членами Синода принесено было въ Синодальной церкви благодарственное Господу Богу молебствіе, а по возвращеніи въ Палату засѣданій определено о семъ Высочайшимъ повелѣніемъ составить подробный журналъ и хранить оный особо, а по всему Синодальному вѣдомству объявить Указами.

Въ память сего радостнѣйшаго для Церкви событія предположено еще написать и поставить въ Синодальной церкви икону съ изображеніемъ Святыхъ Апостоловъ Петра, Николая Чудотворца и Александра Невскаго, тезоименныхъ тремъ Монархамъ и нынѣшнему Наслѣднику Престола, удостоившимъ Синодъ Своимъ присутствованіемъ. Изъ предшественниковъ Его Величества изволилъ быть въ Синодѣ одинъ Великій Учредитель онаго, незабвенный поборникъ Святой Вѣры, стяжавшій титулъ Благословеннаго. Такимъ образомъ здѣсь соединено будетъ священное воспоминаніе о сихъ Благочестивѣйшихъ Государяхъ и объ Августѣйшемъ послѣдователѣ ихъ, соорудителѣ самаго храма и новаго великолѣпнаго зданія для высшаго Духовнаго Судилища, и наконецъ объ общанномъ Церкви драгоценномъ залогѣ будущаго ея благоденствія. (С. П.)

— Въ Пятницу, 21-го Іюня, происходила на Пулковской горѣ торжественная закладка Главной Об-

Освѣдечаясь Синоду Наймилоостивѣйшее задоволеніе за požadane skutki powierzonych pieczy Jego zarządów Kościoła, ku większemu okazaniu troskliwości Swojej o przyszłą pomyślność tej, tak wielkiego znaczenia odnogi, Cesarz Pan raczył rozkazać, ażeby Następca Tronu, wcześniej się zmagając w wielką naukę Rządzenia Państwem, zasiadał czasami na obradach Synodu, dla poprzedniczego nabycia wiadomości, potrzebnych do wysokich Swoich przeznaczeń, oraz względnie do natury i toku spraw Duchownej władzy. Nakoniec Najjaśniejszy Rodzic, z mocną nadzieją zostawienia w Najlubiejszym Pierworodnym Swoim również troskliwego i gorliwego Stróża Prawowiernej Cerkwi, wzięwszy Go w objęcia Swoje, ze wzruszeniem polecił Go modlitwom całego Świętego Zgromadzenia wyobrazicieli tego Kościoła.

Pierwsza obecność na Synodzie Najświętszym Cesarza Jęomości oznamionowaną została niektórymi jeszcze dla Kościoła Oczystego postanowieniami.

Naprzód: nastąpiło Najwyższe zezwolenie na ponowneżenie Wikaryatów, dla większej łatwości w dozorze Duchowienstwa i zbudowaniu oweżarni w powszechności: Synod stał się godnym otrzymać Najmiłostiwiejsze rozstrzygnięcie względem przystąpienia natychmiast do ustanowienia czterech Wikaryatów Biskupich w nayrozleglejszych dyecezyach.

Powtórę: ażeby utrzymać w przyzwoitym bycie znajdujące się teraz Prawowierne Klasztory, przychodzące w niektórych miejscach do upadku dla niedostateczności środków utrzymania, Najmiłostiwiejszy potwierdzony projekt o nadaniu takich Klasztorów gruntami w miarę miejscowych dogodności nad oznaczoną dawniejszymi prawidłami ilość, z bezpłatnem wydaniem z lasów skarbowych drzewa na gospodarskie obudowanie się.

W tymże czasie oświadczone przez Synodalnego Ober-Prokuratora, że Jego Cesarska Mość Najwyżey potwierdzić raczył podane dawniey przełożenie Synodu, o przywrócenie do samobytności Kostromskiego Hipaciewskiego Klasztoru; gdzie Car Michał Feodorowicz uproszony był do przyjęcia Państwa Rossyyskiego; sławny ten Klasztor, obrócony na rezydencyą Arcy-Biskupa, wyniesiony teraz na stopień pierwszej klasy Klasztorów, będzie nazywał się Klasztorem Katedralnym, na wzór Moskiewskiego Czudowa Monasteru.

Naostatek Cesarz Jęomość raczył oglądać pokój posiedzeń Kommissyi Szkół Duchownych, umieszczony teraz w jednym gmachu z Najświętszym Synodem, gdzie Członkowie Komitetu Budowniczego, którzy dzielili z Ober-Prokuratorem Synodu staranie około jego budowania, Senator Xiążę Mieszczerski, i Ober-Prokuratorowie Rządzącego Senatu, *Stuczewski* i *Durasow*, tudzież Główny Architekt *Staubert*, stali się godnymi oświadczenia Najłaskawszego za ich prace przyznania.

Zatém Najjaśniejszy Pan, obejrzawszy miejsce Kancellaryi Najświętszego Synodu i stoletnie jego Archiwum, przywiezione teraz do należytego porządku, przeprowadzony był przez Ober-Prokuratora *Nieczajewa* do zajazdu.

Po oddaleniu się Jego Cesarskiej Mości z PANEM NASTĘPCĄ, przez Członków Synodu zanesione były w Synodalney Cerkwi dziękczynne do Pana Boga modły, a za powrotem do Izby posiedzeń postanowiono, tej Najwyższej bytności sporządzić szczegółowy protokół i chować go osobno, a po całym Synodalnem zawiadomstwie obwieścić przez Ukazy.

Na pamiątkę tego radoznego dla Cerkwi zdarzenia, postanowiono jeszcze odmalować i postawić w Synodalney Cerkwi obraz z wyobrażeniem SS. Apostołów Piotra, Nikołaja Cudotwórcy i Alexandra Newskiego, Wysokich Patronów trzech Monarchów i terazniejszego Następcy Tronu, którzy zaszczytili Synod Swą bytnością. Z poprzedników Jego Cesarskiej Mości raczył bytć w Synodzie jeden Wielki jego Ustanowiciel, wielkopomny obrońca Świętej Wiary, który zasłużył na imię Błogosławionego. Tym sposobem zjednoczoną tu będzie święta pamięć tych Prawowiernych Monarchów i Najjaśniejszego Ich Następcy, Fundatora samej świętyni i nowej wspaniałej budowy dla Wyższej Duchowney Magistratury, i nakoniec obicanego dla Cerkwi drogiego zakładu przyszłej jego pomyślności. (P. P.)

— W piątek, 21 Czerwca, odbyło się na Pułkowskiej górze uroczyste założenie Głównego Obserwatorium w

серваторій въ присутствіи Его Превосходительства Господина Министра Народнаго Просвѣщенія и Президента Императорской Академіи Наукъ Сергія Семеновича Уварова, Г. Исправляющаго должность Товарища Министра, Флигель-Адъютанта Графа Протасова, Г. Вице-Президента Императорской Академіи Наукъ, Предсѣдательствующаго въ Комитетѣ Правленія Академіи Князя Дондукова - Корсакова, Господина Главноуправляющаго Царскимъ Селомъ, Петербургскимъ и Гатчиною, Генераль-Лейтенанта Захаржевскаго, Господъ Директоровъ Департамента Народнаго Просвѣщенія и Канцеляріи Министра Просвѣщенія и Г. Членовъ Высочайше утвержденной Комиссіи для сооруженія Обсерваторіи *) и Комитета Правленія Академіи. Назначенная къ заложенію подъ основной камень медаль, выбитая изъ платины, представляетъ съ одной стороны вырѣзанное художникомъ Губе весьма сходное изображеніе Его Величества, Державнаго Основателя сего учрежденія, а съ другой — видъ Обсерваторіи на возвышеніи, окруженный знаками Зодіака. Сверхъ того приготовлена была вызолоченная доска съ слѣдующею надписью: „Повелѣніемъ Государа Императора НИКОЛАЯ ПАВЛОВИЧА, въ 28 день Октября 1833 года на имя Министра Народнаго Просвѣщенія, Президента Академіи Наукъ, Тайнаго Совѣтника Сергія Семеновича Уварова даннымъ, заложена 1835 года Іюня 21-го дня Главная Обсерваторія Императорской С. Петербургской Академіи Наукъ, сооруженіе коей производится подъ наблюденіемъ Комиссіи, состоящей подъ предсѣдательствомъ Почетнаго Члена Академіи, Адмирала Алексѣя Самойловича Грейса, изъ Академиковъ: Вишневскаго, Струве, Фуса, Паррота и Ленца, трудами и по плану Профессора Архитектуры Александра Брюллова.“

По совершеніи церковнаго обряда освещенія, доска съ надписью и медаль положены и зафланы въ основаніи зданія; потомъ всѣ Присутствовавшіе обозрѣвали выведенныя уже на значительную высоту прочія части фундамента. Прекрасная погода благопріятствовала сему торжеству, которое было заключено обѣдомъ подъ открытымъ небомъ. Господинъ Министръ Народнаго Просвѣщенія предложилъ принятый съ единодушнымъ и благовоеннымъ участіемъ toastъ за здравіе Его Величества Государа Императора. За симъ единогласно провозглашенъ toastъ въ честь достойнаго Представителя Наукъ въ Россіи; — третій и четвертый тоasty провозглашены были за успѣшный ходъ постройки и за будущее процвѣтаніе Обсерваторіи на пользу общую. (Снб. В.)

— Для Собора всѣхъ учебныхъ заведеній, во имя Воскресенія Христа Спасителя, окончательная постройка коего будетъ составлять одинъ изъ многочисленныхъ памятниковъ настоящаго славнаго вѣка Россіи, былъ отлитъ въ Валдаѣ колоколъ въсомъ слишкомъ въ 600 пудовъ.

Доставка такой тяжести въ С. Петербургъ, хотя и по хорошему шоссе, была однако жъ сопряжена съ величайшими затрудненіями, особенно при перекатѣ 600 пудовъ чрезъ Валдайскія горы и пригорки.

Сначала колоколъ поставили, какъ обыкновенно, на медвѣдки, и довели отъ Валдая до Крестецъ, на разстояніи 50 верстъ, на 28 лошадей съ помощію иногда до 100 человекъ.

Наконецъ, видя неудобство и невозможность такой доставки, литейщикъ оставилъ свой колоколъ въ Крестцахъ, а самъ поѣхалъ въ Петербургъ для пріисканія другаго способа къ перевозкѣ, или особаго на то подрядчика, и провѣзжая Новгородъ, встрѣтился тамъ съ ямщикомъ, Новгородской Губерніи и уѣзда, Яма Спасскаго Полюстия, Иваномъ Тимофеевымъ, который взялся перевезти колоколъ.

Тимофеевъ придумалъ средство не остаться въ убыткѣ отъ этого подряда. Онъ зафлалъ колоколъ бокомъ въ цилиндръ, составленный изъ бревень, обтянулъ его оковками, и покотилъ по шоссе, имея 14 лошадей въ запряжкѣ, а городомъ только 12 лошадей.

Эта машина, подобная катку, коимъ уравниваютъ дороги, прикатилась, въ началѣ 1834 года, благополучно въ С. Петербургъ, съ заключеннымъ въ ней шестисотъ-пудовымъ колоколомъ.

Ивану Тимофееву теперь 25 лѣтъ; онъ началъ заниматься механикою, не имѣя никакихъ предварительныхъ и вспомогательныхъ для сей науки свѣдѣній. Первымъ дѣломъ его было усовершенствованіе отцовской мельницы; послѣ того онъ изобрѣлъ копѣрь, ускоряющій посредствомъ ворота, битые свай болѣе нежели вдвое противу обыкновеннаго способа.

*) Г. Предсѣдатель Комиссіи, Адмиралъ Грейсъ, путешествовавшій въ полуденномъ краѣ Россіи, для возстановленія своего здоровья, не присутствовалъ при семъ торжествѣ.

обености Яśnie Wielmożnego Pana Ministra Narodowego Oświecenia i Prezidenta CESARSKIEJ Akademii Nauk, Sergiusza Siemionowicza Uwarowa, P. Sprawującego obowiązki Towarzysza Ministra, Adjutanta Skrzydłowego Hrabiego Protassowa, P. Wice-Prezidenta CESARSKIEJ Akademii, Nauk, Prezydującego w Komitecie Rządu Akademii Xiążęcia Dondukowa - Korsakowa, Pana Główno - Zarządzającego Carskim - Siołem, Peterhoffem i Gieczynem, Jenerał - Porucznika Zacharzewskiego, Panów Dyrektorów Departamentu Narodowego Oświecenia i Kancellaryi Ministra Oświecenia, oraz PP. Członków NAWYŻYJ utwierdzonej Komissyi do budowania Obserwatorium *) i Komitetu Rządu Akademii. Przeznaczony do położenia w kamieniu węgielnym medal, bity z platyny, wystawia z jednej strony rżniętę przez artystę Hube bardzo podobne wyobrażenie CESARZA JEGOMOŚCI, NAYJAŚNIEYSZEGO Założyciela tego zakładu, a z drugiej — widok Obserwatorium na wyniosłości, otoczony znakami Zodyaku. Nadto przygotowana była wyzłacana tablica z następującym napisem: „Z rozkazu CESARZA JEGOMOŚCI NIKOŁAJA PAWŁOWICZA, w dniu 28 Października 1833 roku do Ministra Narodowego Oświecenia, Prezidenta Akademii Nauk, Radcy Tajnego, Sergiusza Siemionowicza Uwarowa danego, założone 1835 roku Czerwca 21 dnia Głównie Obserwatorium CESARSKIEJ St. Petersburgskiej Akademii Nauk, budowanie ktorego wykonywa się pod dozorem Komissyi, złożoney pod prezydentcyą Honorowego Członka Akademii, Admirala Alexego Samoelowicza Greigha, z Akademików: Wiszniewskiego, Struve, Fussa, Parrota i Lenza, staraniem i podług planu Professora Architektury Alexandra Briutłowa.“

Po dopełnieniu obrzędów poświęcenia, tablica z napisem i medal złożone zostały i zamurowane w fundamencie budowy; potem wszyscy obecni oglądali wyprowadzone już do znaczney wysokości inne części fundamentu. Prześliczna pogoda sprzyjała temu obchodowi, który zakończony był obiadem pod otwartym niebem. Pan Minister Narodowego Oświecenia wniosł, że zgodnymъ wszystkich i pobożnymъ uczestnictwemъ przyjęty toastъ zdrowia NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI. Potemъ zgodnie wniesiony został toastъ na uczenie Dostojnego Reprezentanta Nauk w Rossyi; trzeci i czwarty toasty wniesione były za szczęśliwy postęp budowy i przyszłego kwitnienia Obserwatorium dla powszechnego dobra. (G. S. P.)

— Do Soboru wszystkich zakładów uczących, pod imieniem Zmartwychwstania Chrystusa Zbawiciela, którego kończąca się budowa będzie stanowiła jeden z nader mnogich pomników teraźniejszego sławnego wieku Rossyi, został odlany w Waldaju dzwon, 600 pудów wążący.

Sprawdzenie takiego ciężaru do Sankt-Petersburga, chociaż po dobrej bitey drodze, było jednakże połączone z wielkimi trudnościami, osobliwie w przeprawie 600 pудów przez Waldayskie góry i pagórki.

Nasamprzód dzwon był postawiony, jak zwyczajnie, na niedźwiadki (gatunek niskich wozów, o czterech grubych kołach czyli walcach do przewożenia ciężarów), i tak przywieziony z Waldaju do Krestcow, 50 wiorst drogi, na 28 koniach, przy pomocy czasem do 100 ludzi.

Nakoniec, widząc niedogodności i niepodobienstwo dowiezienia tym sposobem, ludwisarz zostawił dzwon w Krestcach, a sam pojechał do Petersburga, dla wynalezienia innego sposobu do przewiezienia, albo osobnego na to podradczyka, i jadąc przez Nowgoród, spotkał się tam z furmanem, Nowgorodzkiej Gubernii i Powiatu, z Jamu czyli osady Spaskiego-Polistja, Janem Tymofiejewym, który podjął się dzwon przewieźć.

Tymofiejew wymyślił sposób, ażeby nie ponieść straty na tém zobowiązaniu się. Osadził dzwon bokiem w walec, zrobiony z bierwion, opasał go żelaznemi obręczami, i pokocił po szosie, mając 14 koni w zaprzęgu, a przez miasto tylko 12 koni.

Machina ta, podobna do walca, którym się walcują czyli równają i gładzą drogi, przytoczyła się, na początku 1834 roku szczęśliwie do Sankt-Petersburga, z zamkniętym w niej sześćset pудowym dzwonem.

Janowi Tymofiejewi teraz jest lat 25; mechaniką zajmować się począł on, nie mając żadnych zasadniczych i pomocniczych do tej nauki wiadomości. Pierwszém jego dziełem było udoskonalenie oycowskiego młynu; potem wynalazł on kaper, przez pośrednictwo kołowrotu, więcey jak we dwoje od zwyczajnego sposobu, przyspieszający zabijanie pali.

*) Prezydent Komissyi Admirał Greigh, wojażujący w południowych krajach Rossyi dla poratowania zdrowia, nie był na tym obchodzie obecnym.

Безъ сомнѣнія, новое средство перевозки, Тимоеевымъ употребленное, можетъ быть еще усовершенствовано съ разными къ нему примѣненіями и дополненіями; но честь перваго введенія у насъ этого способа, кажется, безспорно принадлежитъ ему, и онъ имѣетъ полное право на общую нашу за то признательность.

— Въ Москвѣ 7-го числа Іюня скончался 1-й гильдіи купецъ *Семенъ Іоанникіевичъ Селивановскій*, содержатель типографіи и словолитной, одинъ изъ извѣстныхъ типографщиковъ, по множеству книгъ, у него напечатанныхъ, съ 1793 по 1835-й годъ. Первоначально онъ завѣдывалъ типографіею Адмиралтейства въ Николаевѣ, потомъ былъ въ компаніи съ Окорокowymъ, и управлялъ Московскою Сенатскою Типографіею. — Словолитная его также весьма обширна, и имѣетъ до 60-ти сортовъ шрифтовъ на всѣхъ Европейскихъ языкахъ. — Желательно было бы, чтобы подобныя заведенія были у насъ поддерживаемы наслѣдниками, чего и можно надѣяться, ибо сынъ его, при жизни еще занявшійся управленіемъ дѣлъ, принимаетъ на себя обязанности отца, поставляя долгомъ подражать примѣру своего родителя, заслужившаго по себѣ добрую память. (Сбл. II.)

Одесса, 11-го Іюня.

Изъ Константинополя пишутъ, что по послѣднимъ извѣстіямъ, полученнымъ изъ Египта, число ежедневно умирающихъ отъ чумы, въ Каирѣ, возвысилось до 1,500 человекъ; это количество смертныхъ случаевъ ужасно, относительно къ народонаселенію Каира, простирающемуся, какъ полагаютъ, до 200,000, и превышаетъ все, что доселѣ видимо было въ Турціи, въ теченіе долгаго времени. *Мегелетъ - Али*, съ появленіемъ чумы въ Верхнемъ Египтѣ, возвратился оттуда въ Каиръ, и заперся въ Шубрахскомъ дворцѣ своемъ.

— Въ *Оттоманскомъ Мониторѣ*, 30-го Мая, напечатана слѣдующая любопытная статья, подъ заглавіемъ: *Новый годъ въ Турціи*: „При наступленіи новаго года *), лица, посвящающія себя словеснымъ знаніямъ, сочиняютъ обыкновенно стихотворенія въ родѣ двустихій, въ которыхъ мысль сжата въ самомъ меньшемъ, по возможности, числѣ стиховъ, какъ для привѣтствія наступающаго года, такъ и для выраженія ихъ желаній о благоденствіи Имперіи и Государя. Краткость составляетъ главное достоинство этихъ двустихій, и послѣдній стихъ оныхъ составляетъ обыкновенно такимъ образомъ, что въ особенной разстановкѣ буквъ, онъ представляетъ годъ геджиръ, начало котораго празднуетъ авторъ. Этотъ родъ стихотвореній, исключительно принадлежитъ Восточнымъ поэтамъ. Между стихотвореніями, представленными Султану въ 1-й день Мугаррема 1251 года, Его Величество удостоилъ особиннымъ вниманіемъ сочиненія слѣдующихъ Оттоманскихъ литераторовъ.“ За симъ помѣщенъ списокъ именъ 20 Турецкихъ писателей, осчастливленныхъ вниманіемъ Султана; излишнимъ считаемъ помѣщать здѣсь этотъ списокъ именъ, неизвѣстныхъ въ Европѣ; замѣтимъ только, что онъ начинается именемъ Эссеида - Могаммеда-Зейнелъ-Абидина-Эффенди, перваго Имама Императорскаго дворца и нынѣшняго Казескера Румелии, и что большая часть именъ принадлежитъ къ сословію духовному; есть также нѣсколько Чиновниковъ Гражданскихъ, и между прочимъ имя племянника главнаго Редактора Турецкаго Монитера, занимающагося переводомъ сей газеты на Арабскій языкъ. (Од. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 10-го Іюля.

Кенигсбергская газета отъ 5-го ч. с. м. сообщаетъ слѣдующее: „По официальнымъ донесеніямъ, сію минуту полученнымъ, отрядъ войска, состоящій изъ Императорско-Россійской Гвардіи, назначенный для высадки въ Данцигъ, 27-го Іюля (н. ст.) перейдетъ на корабли въ Кронштатъ, и что, если мореплаваніе будетъ благополучно, то онъ безъ сомнѣнія въ четыре или пять дней прибудетъ въ Данцигъ. Онъ состоятъ будетъ: 1) изъ соединеннаго баталіона Гренадеровъ, выбраннаго изъ восьми полковъ сей же Гвардіи; 2) изъ такового жъ баталіона Гвардейскихъ Егерей, выбраннаго изъ трехъ полковъ Финляндской Гвардіи; 3) изъ одного Гренадерскаго баталіона, Наслѣдника Принца Прусскаго; 4) изъ всего Гренадерскаго полка, имени Короля Прусскаго;

*) Мѣсяцъ Мугарремъ есть первый въ году по Оттоманскому лѣтосчисленію. Первый день этого мѣсяца посвящается у Мусульманъ, подобно, какъ и у Христіанъ, посвященіямъ и поздравленіямъ. 1251-й годъ геджиръ, по нашему стилю, начался 16-го Апрѣля 1835.

Безъ вѣдѣнія, новы способъ przewożenia, przez Tymciefia użyty, może być jeszcze udoskonalonym z różnemi do niego przystosowaniami i dodatkami; ale honor pierwszego zaprowadzenia u nas tego sposobu, zdaje się, bez zaprzeczenia, jemu należeć z prawem do zupełnej od nas za to wdzięczności.

— W Moskwie dnia 7go Czerwca umarł iszcy Gildy kupiec, *Symon Joannikiewicz Seliwanowski*, właściciel drukarni i głoskolejni, jeden ze znajomszych typografów, z mnóstwa xiąg, u niego drukowanych od roku 1793 do 1835go. Naprzód zarządzał on drukarnią Admiraliczyną w Nikołajewie, potem był w kompanii z Okorokowem, i zarządzał w Moskwie drukarnią Senacką. — Głoskolejnia jego czyli gisernia jest także nader znakomitą, i ma do 60ciu gatunków liter ze wszystkich europejskich języków. — Życzyłoby należało, ażeby zakłady podobne były u nas utrzymywane przez sukcesorów, czego nawet spodziewać się można, gdyż syn jego, za życia jeszcze ojca zajął się interesami, przyyмуje na siebie jego zobowiązania się i za powinność swą uważa iść za przykładem ojca, który tak dobrą po sobie zostawił pamięć. (P. P.)

Одесса, дня 11 Czerwca.

Z Konstantynopola donoszą, że, podług ostatnich wiadomości, otrzymanych z Egiptu, codzienna liczba umierających z zarazy w Kairze, powiększyła się do 1,500 osób; ilość ta śmiertelnych wypadków jest okropna, względem ludności Kairu, dochodzącej, jak rozumieją, do 200,000, i przewyższa wszystko to, co dotąd było tylko widzianem w Turcyi, w przeciągu długiego czasu. *Mehmed Ali*, jak tylko się pokazała zaraza w Wyższym-Egipcie, powrócił ztamtąd do Kairu, i zamknął się w swym pałacu w Szubra.

— W *Ottomańskim Monitorze*, 30 Maja, umieszczony jest następujący ciekawy artykuł, pod tytułem: *Nowy Rok w Turcyi*: „Przy nastaniu Nowego Roku *), osoby poświęcające się literaturze, zwyczajnie piszą poezye w rodzaju dwuwierszowym, w których myśl ściśniona, w najmniejszej podług możliwości liczbie wierszy, jak dla powitania nastającego roku, tak i dla oświadczenia swych życzeń o pomyślność Cesarstwa i Monarchii. Krótkość stanowi główną wartość tych dwówierszy, a ostatni wiersz takim zazwyczaj układany jest sposobem, że z pewnego układu liter wypada rok hegiry, którego początek opiewa autor. Rodzaj ten wierszopistwa, wyłącznie właściwy jest poetom Wschodnim. Pomiedzy wierszami, złożonemi Sułtanowi w dniu iszym Muharrema 1251 roku, Jego Wysokość udarował szczególną uwagą dzieła następujących Otomańskich literatów.“ Tu następują imiona 20tu Turcekich pisarzy, uszczęśliwionych względami Sułtana; za rzecz mniej potrzebą uważamy wypisywać te imiona, nieznajome w w Europie; uczynimy tylko uwagę, że się zaczyna od imienia *Esseida-Mohammeda-Zeynela-Abidina-Effendi*, pierwszego Imama Cesarского pałacu i teraźniejszego *Kazeskera Rumelii*, i że wielka część imion jest osób stanu duchownego; kilku jest Urzędników Cywilnych, i między innemi imię synowca Naczelnego Redaktora *Monitora Turckiego*, zajmującego się przekładem tej gazety na język arabski. (G. O.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s i a.

Berlin, dnia 10 Lipca.

W gazecie Królewskiej z dnia 5go b. m., czytamy, co następuje: „Według doniesień urzędowych, właśnie co otrzymanych, oddział woyska z Cesarско-Rossyjskiej Gwardyi złożony, do wyładowania w Gdańsku przeznaczony, wsiądzie dnia 27 Lipca (now. stylu) na okręty w Kronsztadzie, a według podobieństwa, jeżeli żegluga pomyślnie pójdzie, przybędzie w dniach czterech lub pięciu do Gdańska. — Ten oddział składać się będzie jak następuje: 1) Z połączonego batalionu Grenadyerów Gwardyi, wybranych z ośmiu półków Grenadyerów Gwardyi; 2) Z takiegoż batalionu Strzelców Gwardyi, wybranych ze trzech półków Gwardyi Strzelców finlandzkich; 3) Z jednego batalionu Grenadyerów Królewica Następcy Tronu Pruskiego; 4) Z całego półku Grenadyerów Króla Pruskiego; 5) Z oddziału Sa-

*) Miesiąc Muharrem pierwszy jest w roku Otomańskiej chronologii. Pierwszy dzień tego miesiąca święcą Muzułmani podobnie, jak Chrzescianie, przez odwiedziny i powinszowania, 1251 rok hegiry, podług naszego kalendarza, zaczął się 16go Kwietnia 1835.

5) изъ баталіона Гвардейскихъ Саперовъ; 6) изъ отряда артиллерійской Гвардіи; и 7) изъ Гвардейской фуриатной полуроты. Сіе войско, заключающее всего около 6,000 чел., состоитъ подъ командою Генераль-Адъютанта, Генераль-Лейтенанта *Исленева*. Король Пруссаго полкомъ командуетъ Генераль *Обрадовицъ*. Послѣ высадки въ Данцигъ, войско въ семь городъ а въ окрестностяхъ оного отдохнуть одинъ день, и потомъ совершить походъ чрезъ Маріенбургъ, правымъ берегомъ Вислы въ Торнь, и въ 12 или 13 дней перейдетъ за границу. Возвращеніе сего войска изъ Калиша послѣдуетъ, кажется, въ половинѣ Сентября тоюже дорогою въ Данцигъ, дабы въ первыя числа Октября оно могло стать на корабли. Для перевозки оного изъ Петербурга въ Данцигъ и обратно моремъ, назначенъ Императорско-Россійскій флотъ, состоящій изъ 10 линійныхъ кораблей, и 5-ти или 6-ти фрегатъ и корветъ, подъ командою Адмирала *Рикорда*.

Данцигъ, 2-го Юля.

Въ прошлую субботу, вошелъ въ нашъ заливъ Императорско-Россійскій фрегатъ *Паллада*, съ 12 Офицерами и 450 морскими солдатами, подъ командою Капитана *Миллера*. Сему молодому Офицеру (коего грудь, хотя ему еще только 22 года, украшена уже 8-ю орденами) поручено сдѣлать приготовленія къ высадкѣ Россійскихъ войскъ, которая совершена будетъ посредствомъ судовъ, принадлежащихъ здѣшнему обществу мореходства, отъ чего оно получитъ значительныя пользы.

— Корабль съ Россійскими орудіями, назначенными для маневровъ при Калишѣ, за 15 предъ симъ дней вошелъ въ нашъ портъ. Орудія выгружены на лодки, на коихъ онѣ будутъ отправлены Вислою въ Добринь, а оттуда сухимъ путемъ въ Калишъ. (G. C.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Гага, 25-го Юня.

Кажется несомнительно, что Его Высочество Герцога *Оранскій*, отправится въ Калишъ.

— Еще и донынѣ нѣтъ Англійскаго Посланника при нашемъ Дворѣ, а потому, пока онъ не придетъ, нельзя думать о возобновленіи прежде начатыхъ переговоровъ.

27-го Юня.

Объявленному извѣстію Французскими и Бельгійскими журналами, будто бы въ Голландіи занимались вооруженіями въ пользу *Донъ-Карлоса*, *Journal de Haye* прекословить, утверждая: что это вѣсть, стремящаяся къ оправданію вооруженій, дѣлаемыхъ въ сихъ Государствахъ для Королевы *Кристины*. (G. C.)

АВСТРІЯ.

Аграмъ, 15-го Юня.

Турецкіе наши сосѣди, Босняки, не смотря на дружественныя отношенія, существующія между Австріею и Портою, которой они вовсе перестали повиноваться, ни на строжайшія повелѣнія Султана, о соблюденіи на границѣ порядка и тишины, все еще дѣлаютъ разныя своевольства и вторженія въ Австрійскія владѣнія. Недавно еще съ кордономъ Огулинскаго полка, поступили они весьма грубо. По полученнымъ здѣсь извѣстіямъ пришли 6-го сего мѣсяца въ 3 часа по полудни, нѣсколько Острохакскихъ Турокъ, съ пятью вьючными лошадьми изъ Прозихеникама. Когда они находились уже на Австрійской землѣ, Терксаки, принадлежащіе къ Битакскому округу, вдругъ открыли противу невооруженныхъ Турковъ, равно какъ и противу стражи, ружейный огонь. Маіоръ *Шиллакъ*, Огулинскаго пограничнаго N. 3-го полка, будучи кордоннымъ командиромъ, велѣлъ Боснякамъ тотчасъ удалиться, и не нарушать мира между Австріею и Портою; но какъ сіе требованіе осталось безуспѣшнымъ, то съ нашей стороны сдѣлано по нимъ нѣсколько пушечныхъ и ружейныхъ выстрѣловъ, отъ коихъ они разбѣжались. Около 5 часовъ по полудни, Терксаки показались на берегу Коранна, давая видъ, будто бы хотятъ напасть на Растель съ полуденной стороны. Комендантъ приказалъ Прапорщику Огулинскаго полка *Рокнигу* съ 50 пограничными Серессанами ударить на непріятеля во фланкъ, между тѣмъ какъ его обстрѣливали изъ трехфунтовой пушки и 4 двухствольныхъ ружей, находившихся въ Растелѣ. Сраженіе продолжалось до поздней ночи, пока Босняки были прогнаны, хотя съ ихъ стороны было въ дѣлѣ до 300, которыми сопротивлялись только 100 Серессановъ съ Растельскою стражею. Съ нашей стороны убитъ одинъ только Серессанъ, и получилъ контузію Маіоръ *Шиллакъ* въ правую грудь, что однако жъ не мѣшаетъ ему дѣйствовать оружіемъ. У Босняковъ же было 12 убитыми и столько же раненыхъ. По донесеніи о семъ поспѣшилъ Генераль-Маіоръ *Руковина*

перовъ Гвардыи; 6) Z oddziału Artylleryi Gwardyi; i 7) Z pół kompanii pociągów Gwardyi. To wojsko, liczące w ogóle około 6,000 ludzi, zostaje pod rozkazami Jenerał-Adjutanta Jenerał-Porucznika *Islenjewa*. Półkiem Króla Pruskiego, dowodzi Jenerał *Obrodowicz*. Po wylądowaniu w Gdańsku, wypocznie wojsko w témże mieście i jego okolicach przez dzień jeden, a potem uda się w pochód przez Malborg prawym brzegiem Wisły do Torunia, i najdaley we 12 lub 13 dniach przejdzie granicę. Powrót z Kalisza nastąpi według podobieństwa około połowy Września, tą samą drogą do Gdańska, aby w pierwszych dniach Października wojsko mogło wsiąść na okręty. Na przewiezienie tego wojska z Petersburga do Gdańska i na powrót morzem, przeznaczona jest flotta Cesarско-Rossyyska, złożona z 10 okrętów liniowych i 5 lub 6 fregat, oraz korwet; pod rozkazami Admirala *Riccord*.

Gdańsk, dnia 2 Lipca.

Przeszłej soboty zawinęła na naszą zatokę fregata Cesarско-Rossyyska, *Pallas*, z 12tu Oficerami i 450 żołnierzami marynarki, pod dowództwem Kapitana *Müller*. Zleceniem tego młodego Oficera (którego piersi, chociaż dopiero ma 22 lat, ozdobił się 8 orderami) ma być: zrobienie przygotowań do wylądowania wojsk Rossyyskich, które nastąpi przy pomocy statków, należących do tutejszego Towarzystwa marynarki, co nie małe przyniesie mu dochody.

— Okręt z armatami Rossyyskimi, do rewii pod Kaliszem przeznaczonymi, zawinął przed 15 dniami do naszej przystani. Armaty przeładowane na łodzie, które Wiślą aż do Dobrzynia posłane będą, a ztamtąd dostaną się lądem do Kalisza. (G. C.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Haga, dnia 25 Czerwca.

Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że Jego Królewska Wysokość, Xiążę Oranii, pojedzie do Kalisza.

— Dotąd jeszcze nie przybywa Poseł Angielski do Dworu naszego, a tak długo, dopóki nie przybędzie, nie można pomyśleć nawet o wznowieniu dawniej rozpoczętych układów.

Dnia 27.

Wiomości, ogłoszoney przez Dzienniki francuskie i belgijskie, jakoby w Hollandyi działy się uzbrojenia na rzecz *Don-Carlosa*, zaprzecza *Journal de la Haye*, zapewniając: że to są wieści, dążące do usprawiedliwienia uzbrojeń, dziejących się w tych krajach; dla Królowey *Krystyny*. (G. C.)

AUSTRIA.

Agram, 15go Czerwca.

Nasi tureccy sąsiedzi, Bośniacy, pomimo stosunków przyjacielskich, istnących między Austryą i Wysoką Portą; którzy oni zupełnie przestali być posłusznymi; i pomimo rozkazu Sułtana o zachowaniu na granicy porządku i spokoyności, dopuszczając się zdróżnych granicy austriackiej przekroczeń i częstych tamże rabunków; znowu niedawno targnęli się zbódniezo na kordon półku Ogułińskiego. Podług otrzymanych tu wiadomości dnia 6 t. m. o godzinie 3ciej po południu kilku Ostrożackich Turków z pięciu ujęzionemi końmi przybyło do kontumacyi w Proshenikamieniu. Lecz gdy ci ludzie bezbronni znajdowali się już na ziemi Austriackiej, wpadli za niemi raptownie należący do kapitanatu Bahackiego Turcy Terxacy i strzelali do nich kilkakrotnie, równie jak do będących tamże na straży żołnierzy Austriackich. Major *Szyliak* z Ogułińskiego N. 3go półku pogranicznego, dowodzący kordonem, wezwał tych Bośniaków, ażeby szanowali pokój między Austryą i Portą; lecz, gdy go słuchać nie chcieli, odparł ich ogniem tak z broni ręcznej, jako i z działa. O godzinie 5tej po południu wdarli się Terxaczanie aż po rzekę Korannę, pod pozorem, iż chcą na stanowisko Austriaków uderzyć od strony południowej. Dowódzca atoli wystąpił naprzeciw nim Chorążego *Roknich* z 50 pogranicznymi Seressanami, uderzyć na nieprzyjaciela z boku, tym czasem, gdy do niego strzelano z trzyfuntowego działa i 4ch dubeltowych karabinów, znajdujących się w Rastellu. Walka trwała do późnej nocy i Bośniacy zostali odparci, chociaż wprowadzić z ich strony było do 300, i mieli z przeciwnej strony tylko 100 Seressanów, połączonych z żałogą Rastelską, ale utracili 12 w zabitych, a raniono im drugie tyle ludzi. Z naszej strony tylko jeden Seressanin zabitym został; a Major *Szyliak* dostał mocną kontuzyję w piersi, co mu jednak nie przeszkadza działać bronią. Dano znać o tém Jenerał-Majorowi *Rukowina*, ten osobiście z Karlistatu udał się do Proshenikamienia i dnia 10 t. m. wezwał Bośniaków, którzy licznie zgromadzili się po o-

изъ Карлштата въ Прозихеникамъ, и 10-го сего мѣсяца велѣлъ Боснякамъ, собравшимся въ значительномъ числѣ на окрестныхъ высотахъ, разсѣяться. Но они, не только не слушались, но усиливались болѣе и болѣе, и по данному, посредствомъ мортиры знаку, бросились вдругъ со всѣхъ сторонъ съ неистовствомъ и ужаснымъ крикомъ, въ числѣ 3,000 человекъ, къ позиціи Австрійскаго войска. Последніе, хотя числомъ только до 500 человекъ, выдержали столь жестокое нападеніе непріятеля, въ шесть разъ сильнѣйшаго, и когда въ рѣшительную минуту Полковникъ Огулинскаго полка *Треберсбургъ* съ ротою стражниковъ и 3 фунтовымъ орудіемъ подоспѣлъ къ слабѣйшей сторонѣ, то Босняки со всѣхъ сторонъ принятые въ штыки обратились въ бѣгство. Уронъ со стороны Турокъ убитыми и ранеными простирается до 400 человекъ, въ числѣ коихъ находятся 6 зачинщиковъ. Потеря съ нашей стороны весьма незначительна, составляя не болѣе какъ отъ 15 до 18 человекъ убитыми и ранеными. Пораженіе Босняковъ было бы еще сильнѣе, если бы бѣгущихъ можно было преслѣдовать далѣе за границу. Но какъ слухи носятъ, объ открывшейся въ Травникѣ чумѣ, то здѣшніе Командиры не рѣшились, гнать непріятеля далѣе, во избѣжаніе опасности для общественнаго здоровья. Когда Капитаны противуположныхъ Остроксакской и Терсакской Облестей, вскорѣ послѣ сего послали на кордонъ уполномоченныхъ, которые съ необыкновенною униженностію, просили о пощади и мирѣ, обѣщая торжественно, соблюдать мирныя отношенія Австрійскаго Двора съ Портою, и каждаго изъ подданныхъ ея, который бы впредь осмѣлился на Австрійской границѣ сдѣлать какое либо своеволие, строго наказывать, хотябы онъ спрятался и на 30 сажень подъ землею, вооруженныхъ же людей разогнали: то и собранныя на кордонѣ пограничныя войска, снова возвратились къ домашнимъ своимъ занятіямъ, и можно надѣяться, что Австрія отнынѣ, со стороны безпокойныхъ своихъ сосѣдей, будетъ болѣе уважаема, нежели доселѣ. (A.P.S.Z.)

ТУРЦІЯ.

Бѣлградъ, 10-го Іюня.

Въ сію минуту, мы получили извѣстія изъ Верхней Албаніи, подтверждающія кровопролитныя происшествія, о которыхъ было упомянуто. Городъ представлялъ видъ ужаснаго опустошенія, половина онаго сдѣлалась жертвою пламени. Равномѣрно слышно о усиливающихся возмущеніяхъ въ Босніи, и увѣряютъ, что Порта отнеслась къ Князю *Милошу*, дабы онъ выступилъ противу мятежниковъ. Не сомнительно, что въ семъ случаѣ, онъ станетъ съ вооруженною силою на границѣ.

Землинъ, 13-го Іюня.

Когда Князь *Милошъ* выѣзжалъ изъ Бѣлграда, онъ увѣрилъ Пашу, коему и вручилъ депеши отъ Султана, что онъ удовлетворитъ желаніямъ Порты, уничтожая мало по малу всѣ перемены, которыя были бы противны трактату, сообразно сдѣланнымъ замѣчаніямъ. Объявивъ сіе онъ обратно отправился въ Пошаревацъ, дабы лично управлять ополченіемъ противу могущихъ случиться покушеній Боснійскихъ и Албанскихъ мятежниковъ. Сіе объявленіе Князя, сдѣлало на Сербскихъ жителяхъ въ Бѣлградѣ, нѣкоторое впечатлѣніе.

Загребъ, 18-го Іюня.

По новѣйшимъ донесеніямъ не подтверждаютъ извѣстія, о появленіи моровой язвы въ Травникѣ, и въ прочихъ странахъ Босніи; вездѣ было благополучное состояніе здоровья. (G. C.)

— Въ Триестѣ получены новыя извѣстія изъ Скутари до 27-го и 31-го Мая. Онѣ подтверждаютъ сообщенныя уже происшествія; только съ болѣею подробностію. Теперь извѣстно, что Паша не только требовалъ отъ Турокъ уплаты 200,000 Турецкихъ піастровъ, но домогался еще, чтобы Турецкіе Скутарскіе жители изъ среды своей и на своемъ иждивеніи, послали 150 человекъ въ укрѣпленное мѣстечко Сабіакъ, составляющее весьма выгодный пунктъ, противъ Черногорцевъ. Далѣе, чтобы они доставили списокъ тѣхъ лицъ, которые симъ требованіемъ недовольны; и дабы напоследокъ всѣ они поручились другъ за друга. Первые два пункта по долгомъ совѣщаніи, были приняты, послѣдніе же два, посредствомъ ихъ Бея, отвергнуты; въ слѣдствіе чего, какъ уже извѣстно, базаръ занятъ войскомъ Паши, который за симъ послалъ отрядъ 30 человекъ къ дому Бея, дабы схватить его. Лишь только подошли они къ дому его на ружейный выстрѣлъ, какъ Морлаки, охранявшіе Бея, открыли по нихъ огонь, 6 Турецкихъ солдатъ положили на мѣстѣ, а прочихъ

количныхъ взгѣрцахъ, ажебы сія розсѣли; lecz, nie zważając na to, i wzrosłszy powoli w masę blisko 3,000, nagle ze wszystkich stron i z największym krzykiem uderzyli za daném hasłem z moździerza na stanowisko wojska Austriackiego. Atoli Austriacy, mając zaledwo 500 ludzi, wytrzymali mocne natarcie nieprzyjaciela, o sześć razy silniejszego, i gdy w stanowczej chwili Półkownik Ogulinskiego potku *Trebezbürg* z rotą załogi i trzyfuntowém działem pośpieszył ku słabszej stronie, tedy Bośniacy, ze wszystkich stron natarci bagnietami, rzucili się do ucieczki. Strata Turków w zabitych i ranionych dochodzi do 400 ludzi; w liczbie których znajduje się 6ciu hersztów. Z naszej zaś strony bardzo mała, wynosząca nie więcej jak 15 do 18 ludzi zabitych i ranionych. Klęska Bośniaków byłaby jeszcze znaczniejszą, jeśliby można było uciekających ścigać dalej za granicę; lecz gdy biega pogłoska, że się w Trawniku okazała zaraza, dla tego tuteysi dowódcy nie zdeterminowali się dalej gonić nieprzyjaciela, ażeby uniknąć niebezpieczeństwa, dla powszechnego zdrowia. Lecz gdy Zwierzchnicy przeciwległych Ostrojackiego i Tersackiego Obwodów, natychmiast potem wystali do kordonu Pełnomocników, którzy z wielką pokorą prosili o darowanie i pokój, uroczyście przyrzekając szanować stosunki pokoju Dworu Austriackiego z Portą, i każdego ze swych poddanych, któryby się osmiewił na granicy Austriackiej uczynić jaką swawolę, srodze ukarać, chociażby się schował i na 30 sążni pod ziemię, uzbrojonych zaś ludzi rozpuścili; tedy zgromadzone na kordonie pograniczne wojska, znowu powróciły do domowych swych zatrudnień, i można się spodziewać, że Austria, odtąd ze strony burzliwych swych sąsiadów więcej będzie poważana, niż dotąd. (A.P.S.Z.)

ТУРСЯ.

Бѣлградъ, 10-го Червца.

Odebraliśmy w tej chwili doniesienia z wyższej Albanii, potwierdzające krwawe wypadki, o których wspomnieliśmy. Miasto było obrazem okropnego zniszczenia, połowa jego spłonęła w płomieniach. Słychać podobnie o wzmagających się zaburzeniach w Bośni, i zapewniają, że Porta wezwwała Xięcia *Milosza*, ażeby wystąpił przeciwko rokoszanom. Nie wątpią, że w takim razie z siłą zbroją na granicy stanie.

Semlin, dnia 13-го Червца.

Gdy Xiążę *Mitosz* oddał się z Belgradu, zapewnił Paszę, któremu doręczył depesze od Sułtana, że uczyni zadosyć rozkazom Porcy, odwołując stopniowo wszystkie zmiany, któreby traktatowi przeciwnie były, a to w duchu uczynionych żądań. Po takim oświadczeniu, pojechał na powrót do Poszarewac, dla kierowania osobiście uzbrojeniem przeciwko mogącym się wydarzyć zamachom buntowniczych Bośniaków i Albańczyków. Podobne oświadczenie Xięcia, sprawiło na serwianskich mieszkańcach w Belgradzie, niejako wrażenie.

Zagrab, dnia 18-го Червца.

Według świeżo otrzymanych doniesień, nie potwierdza się wiadomość o zjawieniu się zarazy morowej w Trawniku i w innych stronach Bośni; wszędzie panował pożądaný stan zdrowia. (G. C.)

— W Tryeście otrzymało nowe wiadomości ze Skutari, do 27 i 31 Maja dochodzące. Potwierdzają one, już udzielone wypadki, lecz tylko z większymi szczegółami. Tym sposobem teraz jest wiadomo, że Basza żądał od Turków nietylko opłaty 200,000 tureckich piastrow, lecz nadto wymagał, ażeby Turcy mieszkający w Skutari z pośród siebie i swym kosztem, wystali 150 ludzi do ufortyfikowanego miasteczka Sabiaku, stanowiącego bardzo wygodny punkt przeciw Czarnogórcóm. Dalej, ażeby oni podali listę tych osób, które nie są zadowolone z tego żądania; ażeby na ostatku wszyscy dali porękę jeden za drugiego. Pierwsze dwa punkta, po długiej naradzie były przyjęte, dwa zaś ostatnie za pośrednictwem ich Beja odrzucone, na skutek czego jak już wiadomo, bazar został zajęty przez wojsko Baszy, który natychmiast posłał oddział ze 30 ludzi złożony ku domowi Beja, ażeby go poymać. Zaledwo zbliżyli się do domu jego na wystrzał karabinowy, gdy Morlachi, strzegący Beja, dali do nich ognia; 6 żołnierzy tureckich legło na miejscu, a innych przymusili do ucieczki. Tu się zaczęła powszechna walka po wszy-

обратили въ бѣгство. Тутъ началось всеобщее сраженіе во всѣхъ улицахъ, которое съ краткими лишь промежутками, кончилось не прежде 21-го Мая съ возвращеніемъ Паши въ цитадель; симъ однакожъ непріязненнымъ дѣйствіемъ не прекратились; напротивъ, городъ подвергся жестокой бомбардировкѣ съ крѣпости; съ 21-го по 24-е считали слишкомъ 3,000 пушечныхъ выстрѣловъ, которые впрочемъ не имѣли иного дѣйствія, какъ только сожгли базаръ, и тѣмъ причинили большой уронъ. Съ 24-го до отправки сего извѣстія (31-го Мая), бомбардированіе сіе возобновлялось почти ежедневно, и еще сомнительно, какой конецъ возымѣетъ столь продолжительное ожесточеніе. Какъ Паша не можетъ держаться въ городѣ, а крѣпость не снабжена провіантомъ, то и полагаютъ, что онъ скоро отступить. Въ различныхъ стычкахъ, потерю съ обѣихъ сторонъ считаютъ до 600 человекъ. Въ письмѣ одного Католическаго Архіепископа изъ Скутари къ его другу, въ Рагузу, означено 500 человекъ. Миридиты, т. е. Католическое поселеніе въ окрестности, бывшіе сначала неутралистами, во время сраженія, предлагали нѣсколько разъ посредничество и только послѣ упорства Паши, присоединились къ взбунтовавшимся городскимъ жителямъ. Австрійскій Консулъ поднялъ надъ домомъ своимъ флагъ, съ требованіемъ отъ Паши, оказывать оному уваженіе и щадить, по возможности, Католическія селенія, по чему Паша предложилъ Консулу убѣжище въ цитадели, которая послѣдній однакожъ не принялъ. (A.P.S.Z.)

Испанія.

Мадридъ, 15-го Іюня.

Многіе политики Англійское и Французское посредничество почитаютъ пагубнымъ. Помощь, предлагаемая намъ союзниками, будетъ принята, какъ средство къ скорому достиженію замышляемой цѣли.

18-го Іюня.

Намъ сообщаютъ изъ Аранжуеца (говорить журналъ *Revista*), что оттуда отправлены два чрезвычайные курьера, одинъ въ Лиссабонъ, а другой въ Парижъ. Кажется, что наконецъ Правительство рѣшилось пригласить въ помощь Португалію, и что 6,000 Португальцевъ вступило въ область Заморы, въ распоряженіе Испанскаго Правительства. Сказываютъ, что Князь *Ст. Лоренцо*, который вчера былъ въ Аранжуецѣ, будетъ Посланникомъ въ Лондонъ; другіе на сіе важное посольство именуютъ *Г. Мартинеса-де-ла-Роза*. Равномѣрно и Генераль *Кордова* кандидатомъ къ сему званію.

— О заговорѣ, открытомъ въ день Тѣла Христова, мы не имѣемъ никакихъ подробностей; а только извѣстно, что покушеніе было смѣлое, и искусно обдуманное. Въ арестъ взято уже много лицъ, а еще болѣе, находится въ подозрѣніи. Намѣреніе состояло въ томъ, дабы 200 заговорщиковъ, одѣвшись въ мундиры національной гвардіи, стрѣляли въ войско, которое въ семь случаевъ, тоже бы сдѣлало и съ своей стороны. Послѣдствія могли бы быть удачны, но сей умыселъ заблаговременно открытъ. (G. C.)

Италія.

Римъ, 16-го Іюня.

Важный финансовый планъ, отложенъ здѣсь на неизвѣстное время, по случаю происшествій въ Западной Европѣ и сильнаго упадка процентовъ. Главнѣйшею его цѣлію было, понизить проценты дѣйствительнаго долга, посредствомъ чего Государство сдѣлало бы большую экономію. Можно положить утвердительно, что планъ сей, со временемъ приведется въ дѣйство; только кажется Казначей выжидаетъ благоприятнаго случая, дабы не поколебать нашего кредита. — Чрезвычайный Правительственный Коммиссаръ въ Болоньи и Пезаро, Кардиналъ *Спиннола*, по разстроенному здоровью, подалъ въ отставку. Неохотно удовлетворять таковому требованію, потому, что онъ званіе сіе отправлялъ къ совершенному удовольствію какъ Правительства, такъ и подданныхъ, и что трудно будетъ найти способнаго преемника. — Папскимъ декретомъ объявлено, что признанный Конгрегаціею *де Ритти* преподобнымъ *Франциско ди С. Антонио*, уроженецъ Неаполитанскаго Королевства, въ жизни своей просіялъ какъ богословскими, такъ и богоугодными дѣлами. Еще не извѣстно когда въ церкви *Св. Петра*, послѣдуетъ приобщеніе его къ лику Святыхъ: ибо покойный принадлежалъ къ Ордену Монаховъ — убогихъ, которые нужную для сего расхода сумму, должны собрать приношеніями правотѣрныхъ. — *Донъ-Себастьянъ* подарилъ Академіи Св. Луки картину собственной работы, за что она приняла Инфанта въ число Почетныхъ Членовъ своихъ.

сткихъ улицахъ, которая з короткими bardzo прервами, скончыла сія не первей якъ 21 Мая з одпароіемъ Басзы до цытаделлі; przez co jednak działania nieprzyjacielskie nie ustały, lecz przeciwnie miasto uległo mocnemu bombardowaniu z twierdzy; od dnia 21 do 24 liczono przeszło 3,000 wystrzałów działowych, które zresztą nie miały innego działania, jak tylko, że zniszczyły ogniemъ bazar, i przez to wielką zrzuciły szkodę. Od dnia 24go do chwili wystania tej wiadomości (31 Maja), bombardowanie codziennie prawie było ponawiane, i jeszcze nie ma pewności, jaki będzie miała koniec, tak długo trwająca zaciętość. Ponieważ Basza nie może się utrzymać w mieście, a twierdza nie otrzymała żywności, zatem tak rozumieją, iż on prędko wyjdzie. W różnych potyczkach stratę z obu stron liczą do 600 ludzi; w liście jednego Katolickiego Arcybiskupa w Skutari, pisanym do przyjaciela w Raguzie, wyrażono 500 tylko osób. Mirydyci t. j. Katolicy osiedli w okolicach, którzy z początku okazywali neutralność, w czasie jednak walki, podawali kilka razy swe pośrednictwo, i jedynie tylko przez upor Baszy, połączyli się ze zbuntowanymi mieszkami mieszkańcami. Konsul Austriacki, wywiesił na swym domie chorągiew, z żądaniem, ażeby Basza czynił dla niego uszanowanie i ochraniał jak można osady katolickie, zezwólając Basza proponował Konsulowi schronienie w cытаделлі, czego jednak ten ostatni nie przyjął. (A.P.S.Z.)

Hiszpania.

Мадридъ, дня 15 Czerwca.

Wielu polityków poczytuje interwencją Francuską i Angielską za zgubną. Pomoc, którą nam sprzymierzeńcy nasi ofiarują, będzie przyjęta jako środek prędkiego pozyskania zamierzonego celu.

Dnia 18.

Donoszą nam z Aranjuez (mówi dziennik *Revista*), że wysłano z tamtąd dwóch nadzwyczajnych gońców, jednego do Lizbony, a drugiego do Paryża. Zdaje się, iż Rząd postanowił nareszcie wezwać Portugalję o pomoc, i że 6,000 Portugalczyków wkroczy do prowincyi Zamora pod rozporządzenie Rządu naszego. — Mówią, że Xiążę *St. Lorenzo*, którego wzywano wczora do Aranjuez, będzie Posłem w Londynie; inni przeznaczają na to ważne poselstwo Pana *Martinez-de-la-Rosa*. Generał *Cordeva*, jest także kandydatem do tego urzędu.

— O spisku, odkrytym w sam dzień Bożego Ciała, nie mamy żadnych szczegółów. Wiemy tylko, że zamiar był śmiały i zręcznie ułożony. Aresztowano już wiele osób, a więcey jeszcze zostaje w podeyrzeniu. Plan zasadał się na tém, ażeby 200 spiskowych, przebrawszy się w mundury gwardyi narodowej, strzelali do wojska, które w takim razie byłoby toż samo ze swojej strony uczyniło. Skutki by mogły być okropne, ale w sam czas rzecz na jaw wyszła. (G. C.)

Włosy.

Rzym, dnia 16 Czerwca.

Ważny plan finansowy, został odłożony do czasu nieoznaczonego; z powodu wypadków w Zachodniej Europie i wielkiego spadnienia procentów. Główniejszym jego celem było, zmniejszyć procenta rzeczywistego długu, przez co Państwo uczyniłoby wielką oszczędność. Można by utrzymywać, że plan ten z czasem przyjdzie do skutku, Podskarbi tylko zdaje się oczekiwać pomyślniejszego zdarzenia, ażeby kredytu naszego nie zachwiać. — Nadzwyczajny Kommissarz Rządowy w Bononii i Pезаро Kardynał *Spinola*, dla zruynowanego zdrowia podał się do uwolnienia. Niechętnie uczyni się zadość temu życzeniu, dla tego, że on urząd swój sprawował z zupełnym zadowoleniem Rządu i poddanych; trudno też będzie znaleźć sposobnego dlań następcę. — Przez postanowienie Papieżkie ogłoszono, że uznany przez Kongregacyą *de Ritti* błogosławionym *Franciszek di St. Antonio*, rodem z Królestwa Neapolitańskiego, a w życiu swém wstawiony równie teologicznymi, jak i kardynałskimi cnotami. Niewiadomo jeszcze, kiedy w kościele *S. Piotra* nastąpi ogłoszenie policzenia go w poczet Świętych: gdyż zmarły był Członkiem Zakonu Mendicantium; potrzebnaby więc sumę na wydatki trzeba zbierać z ofiar pobożnych. — *Don-Sebastian* darował dla Akademii S. Łukasza obraz własnej ręki, za co Akademia przybrała go do liczby Honorowych Członków swoich.

Туринъ, 19-го Юня.

Главнoкомандующій Британскимъ войскомъ въ Мальтѣ, Генералъ *Ponsonby*, прибылъ сюда третьяго дня изъ Неаполя. (A.P.S.Z.)

Анкара, 17-го Юня.

Вчера вошла въ здѣшнюю пристань Французская габарра *l'Expeditive*, на которой, кромѣ военныхъ припасовъ, прибыло 126 ч., между коими есть и Унтер-Офицеры артиллеріи. Корабль сей будетъ выдерживать карантинъ.

— Сказываютъ, что Папа совершитъ путь въ Маржію Беллуно, мѣсто своего рожденія. (G. C.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Въ *Moniteur* напечатано, что въ прошедшемъ году роздано было 3 большихъ креста, 23 большихъ офицерскихъ, 48 командорскихъ, 209 офицерскихъ и 1,340 кавалерскихъ крестовъ Почетнаго Легіона.

— Отвѣтственный издатель газеты *Reformateur*, Г. *Жофренъ*, приговоренъ вчера здѣшнимъ Судомъ за несправедливую статью о дѣйствіяхъ Полиціи при многократныхъ сборищахъ народа по вечерамъ на бульварѣ *St. Denis*, къ шестимѣсячному аресту и пенни 3,000 фр.. Издатель газеты *National* угрожаетъ подобное же наказаніе; очередь дойдетъ до его процесса на этихъ дняхъ.

— Одинъ изъ здѣшнихъ докторовъ, который такъ нерадиво пустилъ кровь своему пациенту, что слѣдствіемъ этого была опухоль артеріи, антоновъ огонь и необходимость отнять руку, приговоренъ во всѣхъ трехъ судебныхъ инстанціяхъ, за упущеніе, грубую ошибку и небреженіе, къ вознагражденію пациента своего единовременно уплатою 600 фр. и пожизненною пенсіею въ 150 фр.

— Народонаселеніе Нефшательскаго Княжества, по сдѣланной въ концѣ 1834 года ревизіи, простирается до 56,073 душъ. Въ числѣ ихъ находится 13,099 Швейцарцевъ изъ другихъ Кантоновъ и 3,304 иностранца. Съ 1833 года оно увеличилось 689 душами. Между тѣмъ въ семь Княжествъ считается 6,386 часовщиковъ (которыхъ число съ 1833 г. увеличилось 359 д.) и 4,028 кружевниковъ, (которые въ то же время уменьшились 153 д.) Родилось въ прошедшемъ году 1,738 дѣтей (143 болѣе нежели въ 1833 г.); умерло 1,633 человека (311 болѣе нежели въ 1833).

— Отличное произведеніе архитектуры, историческій знаменитый замокъ Верденбергъ, въ Кантонѣ Сент-Галленъ, бывшій родиною могущественной фамиліи *Монфортовъ*, на дняхъ будетъ продаваться съ публичнаго торга. Предлагаютъ составить общество акціонеровъ, дабы купить сей замокъ на общую сумму и обратить его въ богадѣльню.

— Камни и пепель, летящіе изъ Везувія, предвѣщаютъ, кажется, близкое изверженіе. Утверждаютъ, что въ южной Италіи слышны были слабые удары землетрясенія.

— Изъ Касселя, отъ 17-го числа, пишутъ: „Давно уже говорили, что Король Баварскій имѣлъ намѣреніе воздвигнуть памятникъ въ честь знаменитаго Историка И. *Мюллера*, умершаго и погребеннаго въ здѣшнемъ городѣ. Памятникъ этотъ теперь оконченъ, и вскорѣ будетъ поставленъ на могилахъ сего знаменитаго ученаго.

— Пишутъ изъ Парижа отъ 19-го Юня. Въ *Gazette du Lyonnais*, между прочимъ, находимъ слѣдующее: „Вотъ одна черта изъ жизни Г. Барона *Дюпюитрена*, которую прочтутъ не безъ особеннаго интереса. Всѣмъ извѣстны денежныя непріятности, которыми былъ подверженъ *Карлъ X*, во время пребыванія своего въ Голирудъ, со стороны одного банкира. Увѣдомленный о семъ обстоятельствѣ, Г. Баронъ *Дюпюитренъ* посѣпшилъ написать Принцу, котораго считался онъ другомъ во времена счастливейшія: „Государь, состояніе мое простирается до 3 милліоновъ; одинъ изъ нихъ я общалъ моей дочери, другою удерживаю для себя; позвольте же мнѣ третій предложить Вашему Величеству.“ Онъ окончилъ письмо это, прося *Карла X* отвѣчать ему просто да или нѣтъ. Спустя двѣ недѣли послѣ сего, Г. *Дюпюитренъ* получилъ изъ Голируда пакетъ, въ которомъ заключалась бумага, сложенная въ видѣ письма, и съ однимъ только словомъ да. Тотчасъ же было дано знать Г. *Ротшильду*, другу и банкиру Г. *Дюпюитрена*, дабы онъ доставилъ Королевской Фамиліи одинъ милліонъ. Все уже было готово, какъ вдругъ новое письмо *Карла X* остановило отправленіе сей суммы, и вмѣстѣ съ тѣмъ помѣшало полному окончанію великодушія и преданности, которыя тѣмъ не менѣе однако жъ, дѣлаютъ честь памяти *Дюпюитрена*. (С.П.)

ВИЛЬНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Юля 12 дня 1835 г. — Цензоръ Надвор. Совѣт. *Иванъ Башкевичъ*.

Туринъ, 19го Czerwca.

Глównодowodzący wojskiem Angielskimъ w Malcie, Jenerał *Ponsonby*, przybył tu zawczora z Neapolu. (A.P.S.Z.)

Ankora, dnia 17 Czerwca.

Dnia wczorayszego wpłynęła do tuteyszey przystani francuzka gabarra *l'Expeditive*, na ktorey, oprócz sprzętów wojskowych, przybyło 126 ludzi, między którymi są Podoficerowie od artylleryi. Ten okręt będzie odbywał kwarantannę.

— Mówią, że Papież odbędzie podróż do Marchii-Belluno, swego rodzinnego miejsca. (G. C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

W Monitorze wydrukowano, że w zeszłym roku było rozdanych 3 wielkie krzyże, 23 wielkich oficerskich, 48 Komandorskich, 209 oficerskich, i 1,340 kawalerskich krzyżów Legii Honorowej.

— Odpowiedzialny wydawca gazety *Reformateur* P. *Jeofrène*, 18 Czerwca, przez Sąd paryżki, za artykuł niemający prawdy, o czynnościach Policyi w czasie wielokrotnych zbiegowisk ludu wieczorami na bulwarze *St. Denis*, skazany został na sześć miesięcy aresztu i 3,000 franków winy. Wydawcy gazety *National* grozi podobneż ukaranie; temi dniami z kolei jego sprawa przypadnie.

— Jeden z tuteyszych lekarzy, który z taką niedbałością puścił krew swojemu pacjentowi, że od tego nastąpiło spuchnięcie arteryi, gangrena i konieczne odjęcie ręki, we wszystkich trzech instancjach skazany został, za niedbalstwo, grubą omyłkę i niepilność, na wynagrodzenie pacjentowi swojemu zapłaceniem jednorazowie 600 franków i coroczney pensyi do śmierci po 150 franków.

— Ludność Xięztwa Neufchatelskiego, podług sporządzonej w końcu 1834go rewizyi, dochodzi 56,073 dusz. W liczbie tej jest 13,099 Szwajcarów z innych Kantonów, i 3,304 cudzoziemców. Od roku 1833 pomnożyła się 689cią duszami. Liczą w tém Xięztwie 6,386 zegarmistrzów (których liczba od r. 1833 powiększyła się o 359) i 4,028 korunkarzów (których w tymże czasie liczba zmniejszyła się o 153). Narodziło się w roku zeszłym 1,738 dzieci (143 więcej, niżeli w 1833 r.); umarło 1,633 osób (311 więcej, jak w 1833 r.).

— Prześliczne dzieło Architektury, sławny w dziejach zamek Werdenberg, w Kantonie St. Gallen, własność niegdyś możney familii *Monfort*, przez licytację temi dniami przedawany będzie. Projektują złożyć Towarzystwo akcyonistów, ażeby kupić ten zamek, i obrócić na szpital.

— Kamienie i popioł, lecący z Wezuwiuszu, zdają się zapowiadać blizkie wybuchnienie. Mówią, że w południowych Włoszech słyszane były słabe wstrząśnienia ziemi.

— Z Kasselu pod dniem 17go Czerwca piszą: „O dawna już mówiono, że Król Bawarski miał w myśli wznieść pomnik na cześć sławnego historyka J. *Müllera*, zmarłego i pogrzebionego w tuteyszem mieście. Pomnik ten teraz skończony, i rychło będzie postawiony na mogile tego sławnego z nauki męża.

— Piszą z Paryża pod dniem 19 Czerwca: W *Gazette du Lyonnais*, między innemi rzeczami, czytamy, co następuje: „Oto jeden z rysów życia Barona *Dupuytrène*, a co ze szczególnym zapewne interessem czytane będzie. — Wiadome są powszechnie pieniężne nieprzyjemności, którym ulegał *Karol Xty*, w czasie przemieszkiwania swego w Holirood, ze strony pewnego bankiera. Uwiadomiony o tém Baron *Dupuytrène* z poświęceniem napisał do Xięcia, którego był przyjacielem w szczęśliwszych okolicznościach: „Panie! Majątek mój rozciąga się do 3ch milionów; jeden z nich obiecałem dla mojej córki, drugi zatrzymuję dla siebie; pozwól trzeci ofiarować W. K. Mości.“ Zakończył ten list, prosząc *Karola Xgo* odpowiedzieć mu prosto tak lub nie. We dwa tygodnie, P. *Dupuytrène* otrzymał z Holirood pakiet, w którym był papier, złożony w kształcie listu, z tém jednem tylko słowem tak. Natychmiast uwiadomiono P. *Rothschilda*, przyjaciela i bankiera P. *Dupuytrène*, ażeby dla Familii Królewskiej posłał milion. Wszystko już było przygotowane, gdy niespodzianie przychodzi nowy list *Karola Xgo*, strzymuje wysłanie tych pieniędzy, i razem przeszkadza zupełnemu spełnieniu wspaniałości i poświęcenia się, które nie mniejszą jednak przez to czynią zaletę pamięci *Dupuytrène*. (P. P.)